

УДК 373.2/.3.091.2.014.3:005.336.2

*Рекомендовано до друку вченого радою Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 4 від 31 травня 2021 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Войцехівський М. Ф., директор Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Івашиньова С. В., заступниця директора Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Кочерга О. В., заступник директора Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Гончаренко А. М., т. в. о. завідувачки кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Дятленко Н. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка психологічних наук, доцентка;

Меленець Л. І., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Митник Олександр Якович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Карлінська Яніна Валеріївна, заступниця директора, викладачка Циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук.

Компетентнісне спрямування дошкільної та початкової освіти в умовах нової української школи: збірник матеріалів III Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 15 грудня 2020 р. / Автори та упоряд.: М. Войцехівський, С. Івашиньова, О. Кочерга, А. Гончаренко, Н. Дятленко, Л. Меленець (електронне видання). Київ : ІПО КУБГ, 2020. 285 с.

До збірника ввійшли тези та статті учасників III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «**Компетентнісне спрямування дошкільної та початкової освіти в умовах нової української школи**». У роботах розглянуто питання, пов’язані з різними аспектами, напрямами і підходами, що поєднуються спільною основою компетентнісно орієнтованої освіти. Осмислення концептуальних основ такого підходу, внесок у розробку теорії та методик, питання усвідомлення специфіки діяльності системи освіти та суб’єктів освітнього процесу були предметом обговорення Інтернет-конференції. Позиції авторів є результатом екстраполяції, аналізу інформації та досвіду про стан розробки й впровадження компетентнісної ідеї.

Збірник адресовано науково-педагогічним, науковим працівникам, докторантам, аспірантам, студентам, педагогам-практикам і всім, хто цікавиться питанням розвитку дошкільної та початкової освіти в умовах нової української школи на компетентнісних засадах.

УДК 373.2/.3.091.2.014.3:005.336.2

*За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела
відповідальність несуть автори.*

© Інститут післядипломної освіти КУБГ, 2020

© Войцехівський М., Івашиньова С., Кочерга О., Гончаренко А., Дятленко Н., Меленець Л.
(автори-упорядники), 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	7
1. Осмислення проблеми життєвої компетентності в першій третині ХХІ століття	
Гагаріна Наталія Павлівна, Скуренко Світлана Леонідівна Дослідження якості дошкільної освіти з використанням міжнародного інструменту оцінювання ECERS.....	9
Кочерга Олександр Васильович Психологічні чинники в формуванні життєвої компетентності.....	16
Мариновська Оксана Яківна Діагностичний інструментарій визначення рівня сформованості ключових компетентностей учнів	18
Матяшук Валентина Петрівна Виклики, що стоять на шляху впровадження компетентнісних підходів в Новій Українській Школі першої третини ХХІ століття.....	22
Подліняєва Оксана Олександровна Розвиток медіакомпетентності учасників освітнього процесу на прикладі соціальних мереж.....	28
Тіхонова Наталія Георгіївна, Іванова Світлана Григорівна Налагодження партнерських відносин вчителя з батьками як умова формування життєвих компетентностей молодших школярів.....	37
2. Формула НУШ: реалізація за ключовими компонентами	
Бодунова Наталія Анатоліївна Дитиноцентризм як один із базових компонентів формули НУШ.....	42
Говоруха Людмила Петрівна НУШ як платформа для розвитку навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи	45
Дроботько Ірина Дмитрівна Психолого-педагогічний супровід навчально-пізнавальної діяльності учнів першого класу.....	47
Дудар Лілія Миколаївна Лепбук – педагогічна ідея для колективної роботи, що не закінчується після дзвінка	51
Кириленко Ольга Сергіївна Умови формування навичок 4К на уроках читання в НУШ.....	53
Ковалська Тетяна Григорівна Розвиток творчих здібностей учнів початкової школи шляхом впровадження LEGO-технології.....	58
Колесник Лілія Вікторівна Секрети логічного міркування на уроках у початковій школі	61
Кондратова Вікторія Вадимівна Вплив образотворчої діяльності на емоційний стан молодшого школяра	64
Копійка Людмила Петрівна Розвиток дослідницьких компетентностей учнів початкової школи в умовах навчання у НУШ	72
Котелянець Наталка Валеріївна Формування технологічної культури учнів початкової школи	75

Кравченко Ірина Миколаївна Соціально-емоційне та етичне навчання як платформа для розвитку емоційного інтелекту учнів початкових класів на уроках читання в умовах НУШ 79

Кравчук Лариса Володимирівна Читання з розумінням як складова читацької компетентності молодшого школяра 87

Лазебний-Чоловський Дмитро Миколайович Сучасні методи та засоби організації уроку фізичної культури за стандартами НУШ 89

Любимова-Лисиця Марина Валеріївна Музично-ритмічне тіловиховання учнів початкових класів на уроці фізичної культури 92

Найдьон Катерина Валеріївна Практичний аспект формування мотивації учнів молодшого шкільного віку до читання в умовах НУШ 94

Нетеса Людмила Василівна Розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи 98

Третяк Ольга Петрівна НУШ як платформа формування моральних цінностей у молодших школярів 102

Чернецька Олена Георгіївна Формування просторових уявлень молодших школярів у процесі організації навчання в Новій українській школі 106

Щербина Вікторія Миколаївна Активізація пізнавальної активності молодших школярів: п'ять Великих історій Монтессорі 111

Ющенюк Олена Сергіївна Вивчення творчості В.О.Сухомлинського в контексті НУШ на уроках з «Літературного читання» в початковій школі 114

Янковська Інна Миколаївна, Латиш Олеся Олегівна Психолого-педагогічні аспекти формування творчих умінь молодших школярів засобами образотворчого мистецтва 116

Янковська Інна Миколаївна, Прохоренко Юлія Леонідівна Формування компетентностей молодших школярів у мистецькій освітній галузі 121

3. «Канва» компетентнісного підходу в розвитку дитини дошкільного віку: розмаїття та варіативність

Горська Олена Олексandrівна Монологічна компетенція дошкільників як показник мовленнєвої готовності до навчання в школі 125

Діхтієвська Тетяна Олександровна Співпраця закладу дошкільної освіти та НУШ у національно-патріотичному вихованні дітей 129

Дятленко Наталія Михайлівна Компетентнісний підхід: можливості для змін у дошкіллі 131

Іваненко Марія Сергіївна, Іваненко Марта Елеонора Сергіївна Вікові особливості музичного розвитку дитини дошкільного віку 134

Кіндей Леся Григорівна Елементи ТРВЗ-педагогіки в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку 137

Ковтун Єлизавета Федорівна <i>Інтегрований підхід у процесі формування медійних та інформаційних навичок дітей дошкільного віку.....</i>	144
Мартін Аліна Миколаївна <i>Наступність формування природознавчої компетентності між дошкільною і початковою освітою у процесі фенологічних спостережень.....</i>	149
Нікітіна Олена Олексandrівна <i>Розвиток критичного мислення старших дошкільників на заняттях з логіко-математичного розвитку.....</i>	152
Пазюк Світлана Андріївна <i>Наступність у формуванні екологічної грамотності дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку: компетентнісний підхід.....</i>	158
Сабол Діана Михайлівна <i>Розвиток емоційного інтелекту в дітей дошкільного віку.....</i>	160
Смольникова Галина Валентинівна <i>Адаптація дітей раннього віку до дошкільного закладу в умовах пандемії.....</i>	163
Теряєва Лариса Анатоліївна, Потапко Юлія Віталіївна <i>Формування вокально-хорових навичок у дітей дошкільного віку.....</i>	167
Шелестова Людмила Володимирівна <i>Картина світу та її формування у дошкільників засобами живопису.....</i>	170
Шило Юлія Василівна <i>Використання мнемотехніки в роботі з дошкільниками.....</i>	173
4. Нові можливості творчої самореалізації та самовдосконалення педагога в умовах освітньої реформи	
Байдак Ірина Антонівна <i>Потреба педагога в навчанні протягом кар'єри як безпечний гарант його професійного становлення.....</i>	177
Врадій Катерина Миколаївна <i>Відкриті освітні ресурси та можливості самовдосконалення професійної підготовки сучасного педагога.....</i>	180
Врадій Катерина Миколаївна, Зінакова Каріна Олексіївна <i>Реалізація педагогічної спадщини М.Монтессорі в професійній підготовці вихователя закладу дошкільної освіти.....</i>	182
Гончаренко Алла Миколаївна <i>Самоосвіта педагога як фактор реалізації змісту програми “Я-КИЯНИН”.....</i>	187
Кифенко Анна Миколаївна, Міщенко Зінаїда Іванівна <i>Робота над ансамблем в навчальному хоровому колективі.....</i>	189
Котелянець Юлія Сергіївна <i>Організація професійної підготовки майбутнього вихователя до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної діяльності.....</i>	191
Лигоміна Тетяна Анатоліївна <i>Формування професійного іміджу практичного психолога закладу освіти як засіб самовдосконалення фахівця.....</i>	195
Лютко Оксана Михайлівна <i>Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників ЗДО у контексті інституційного аудиту.....</i>	197

Матвійчук Оксана Євгенівна Книга і читання – важливий чинник саморозвитку та самовдосконалення педагога.....	202
Палько Тетяна Василівна Нові професійні ролі і завдання педагога в умовах освітніх змін	204
Поліщук Любов Андріївна Мій досвід проходження державної сертифікації.....	207
Полякова Олена Василівна Роль вчителя початкових класів у створенні особистісно-орієнтованої моделі освіти в Новій українській школі.....	209
Санковська Ірина Мечиславівна Роль вчителя НУШ на шляху формування екологічних цінностей.....	211
Степа Світлана Михайлівна Формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в новому освітньому середовищі.....	215
Таран Олена Віталіївна Готовність вихователів закладів дошкільної освіти до формування природодоцільної поведінки дітей дошкільного віку.....	218
Теряєва Лариса Анатоліївна, Італьяно Моніка Мультимедійні технології – засіб ефективності сучасного уроку мистецтва	221
Черпак Юрій Васильович Форми, методи, прийоми – інструментарій для творчої самореалізації та самовдосконалення вчителя фізичної культури	225
Шишова Інна Олексіївна Розвиток гнучких соціально-психологічних навичок майбутніх логопедів у процесі навчальної діяльності	228
Шопіна Марина Олексandrівна Використання можливостей арт-терапії на курсах підвищення педагогічної кваліфікації	232
5. Інклюзивний простір в освітньому процесі: виклики, знахідки, досягнення	
Волошко Тетяна Володимирівна Проблема підготовки вчителів з дошкільного виховання до роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного простору.....	234
Воротинцева Олена Олександровна Організація інклюзивного навчання дитини з порушеннями інтелектуального розвитку в ЗЗСО	238
Дорошенко Наталія Леонідівна Використання елементів арт-терапевтичних методик у роботі з дошкільниками, які мають особливі освітні потреби	240
Зудова Людмила Вікторівна Використання квест-технологій в умовах інклюзивного ресурсного центру	244
Кириленко Надія Василівна Організація дистанційної форми навчання для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	248
Кравець Світлана Сергіївна Крок на зустріч дитині: впровадження інклюзивного навчання в закладі дошкільної освіти	250
Линькова Аліна Валентинівна, Фінгерман Орлі Освітній процес дітей з особливими потребами: педагогічний аспект	255

ГОТОВНІСТЬ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОДОЦІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Таран Олена Віталіївна, старша викладачка кафедри дошкільної та початкової освіти ІПО Київського університету імені Бориса Грінченка

Анотація. В публікації розглядається проблема готовності педагогів, які працюють з дітьми дошкільного віку до формування поведінкової сфери екологічної компетентності, приведені та проаналізовані результати визначення стану сформованості даної готовності.

Ключові слова: екологічна освіта, природодоцільна поведінка, вихователі закладів дошкільної освіти, діти дошкільного віку.

Вступ. Сучасні екологічні проблеми змушують суспільство шукати способи збереження безпеки навколошнього середовища. Ці завдання можуть бути реалізовані лише за умови поширення екологічної культури сформованої на основі екологічного світогляду. Психолог педагогічні дослідження Г. Беленької, Н. Гавриш, Н. Лисенко, С. Ніколаєвої, З. Плохій, Г. Тарасенко, К. Крутій доводять, що початок формування цих структур особистості припадає на дошкільне дитинство. Саме в цей період у дитини починає проявлятись інтерес до природних явищ, що стає важливим етапом для формування екологічних поглядів, переконань, поведінки.

Велика увага приділяється питанню екологічної освіти в державних законодавчих актах, які стосуються освіти загалом і зокрема дошкільної її ланки. Законами України «Про освіту» (2017) «Про дошкільну освіту» (2001), Концепцією «Екологічної освіти в Україні» (2001) визначено пріоритети та завдання екологічного виховання на всіх освітніх рівнях і зокрема дошкільної освіти. Так основними напрямками і завданнями при формуванні екологічної позиції дошкільника визначено: формування елементарних наукових знань доступних розумінню дітей дошкільного віку; виховання емоційно-ціннісного ставлення через безпосереднє спілкування з природою, розвиток естетичних почуттів; формування навичок здорового способу життя; стимулювання до економного бережливого використання природних ресурсів.

Дослідниками вказується, що ефективності екологічного виховання залежить від спільніх дій сім'ї і дитячих дошкільних закладів, екологічної освіченості батьків і вихователів, їх бажання бути екологічно свідомими і передавати це дітям. Глобальні зміни, що відбуваються у дошкільній освіті простежуються в активних пошуках механізмів ефективної реалізації завдань екологічної освіти. В реалізації змісту важливою є роль педагога його професіоналізм, готовність до побудови освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з урахуванням сучасних викликів.

Переважна більшість досліджень, в яких розглядається професійна готовність до екологічної роботи з дітьми педагога, присвячена її формуванню у майбутніх педагогів в процесі оволодіння спеціальністю, але, оскільки це утворення розглядається як динамічне, важливо розуміти, як воно проявляється у вихователів які мають певний стаж педагогічної діяльності.

Мета дослідження полягає у вивчені стану готовності вихователів закладів дошкільної освіти до формування природодоцільної поведінки у дітей дошкільного

віку, виявлення утруднень в педагогічній діяльності, які можуть бути усунені в системі підвищення кваліфікації.

Аналіз літературних джерел. Проблемі екологічного виховання в системі дошкільної освіти формування. У своїй праці Г. Бєленька, Т. Науменко та О. Половіна (2013) визначають еколого-природничу компетентність дошкільника як складник його життєвої компетентності, що включає в себе конкретні знання про природу, позитивне емоційно-ціннісне ставлення до її компонентів, обізнаність з правилами природокористування та їх дотримання. Отже, виражена трьома компонентами: інтелектуальний (когнітивний), емоційно -ціннісний та діяльнісно-практичний».

Багато науковців, вказують на провідне значення поведінкового компоненту. Так у своїх публікаціях З. Плохій обґрунтуете поняття «екологічно мотивована поведінка» і визначає його як здатність до дії (вчинку) спрямованих на збереження природи та самообмеження власних імпульсивних бажань для нормального існування іншої живої істоти. Від так природо доцільна поведінка розглядається як один з проявів екологічної культури, що формується на основі елементарних наукових знань доступних розумінню дитини, емоційно- ціннісного ставлення до природи розвиток естетичних почуттів, володіння навичок здорового способу життя та культура споживання природних ресурсів.

Для нашого дослідження важливим є визначення поняття професійної готовності до формування природодоцільної поведінки. Проаналізувавши психолого педагогічні дослідження можемо погодитись з думкою Т. Бабюк, І. Перепелюк, які вказують, що готовність вихователів до формування у дітей еколого-валеологічної поведінки є складником більш ґрунтовної характеристики педагогічного професіоналізму – готовності вихователя до педагогічної діяльності, що розглядається як функціональний стан і стійка характеристика особистості й включає в себе: екологічну спрямованість, позитивну мотивацію, професійно необхідні риси особистості, природознавчі знання, уміння й навички, рефлексію результатів власної праці, забезпечуючи високі результати еколого- педагогічної діяльності.

Результати дослідження. Проаналізовані дослідження доводять що готовності педагога до формування природо доцільної поведінки дітей дошкільного віку характеризується власною екологічною спрямованістю педагога та професійними вміннями щодо організації освітнього процесу, оцінки його ефективності. Для дослідження стану готовності вихователів було використано анкету розроблену О. Пруцаковою та випробуваною в процесі дисертаційного дослідження. До анкети увійшли дві групи питань: 1) питання пов’язані з виявленням екологічної позиції педагога, 2) питання що направлені на з’ясування особливостей організації освітнього процесу в контексті реалізації завдань екологічного виховання загалом та поведінкової сфери зокрема.

Опитування проводилося протягом лютого 2020 р. в ньому взяли участь 103 вихователі закладів дошкільної освіти м. Києва.

Для визначення ставлення педагогів до екологічних проблем їм було запропоновано оцінити їх значущість за 10-ти бальною системою. Переважна більшість опитаних 67% визнали високий рівень важливості і оцінили їх в 10 балів трохи нижчі оцінки 9 і 8 балів вказали відповідно – 24% і 10% педагогів, лише 6% не визначились в оцінці.

При визначенні поняття «готовності до збереження природи», вказували на важливість усвідомлення єдності людини з природою, розуміння значимості

наслідків своєї діяльності, економне використання природних ресурсів. Також вказували на конкретні дії, як то дотримання правил поведінки в природі, відмова від використання полістиленових пакетів, сортування сміття тощо.

Для оцінки діяльності вихователів було запропоновано визначити, які засоби вони найчастіше застосовують у екологічному вихованні, та заповнити таблицю де частоту використання потрібно було позначити цифрам від 10 – «найчастіше» до 0 – «ніколи». В результаті склався певний рейтинг використання методів:

	Метод	Середня оцінка
1.	Бесіда	9,5
2.	Дидактична гра	7
3.	Спільна праця в природі	6,8
4.	Досліди	5,8
5.	Цільові прогулянки	5,4
6.	Екскурсія	4,6
7.	Освітня подорож	4
8.	Метод проектів	3,1
9.	Конкурси, вікторини	3,2

З нього видно, що найчастіше використовуваними є бесіди та дидактичні ігри які, хоч і з значним відставанням, опинились на другому місці. Значно рідше використовуються спільна праця в природі, дослідницька діяльність та цільові прогулянки. Найменш використовуваними виявилися екскурсії, освітні подорожі та проекти. Для нашого дослідження важливо було з'ясувати, чого прагнуть вихователі досягти, на що скерують свою діяльність. Так 79,4% визначають пріоритетним формувати навички раціональної поведінки у довкіллі, в роботі 72,5% опитаних переважає формування позитивного ставлення до природи, над усвідомленою мотивацією діяльності в природі посилено працює 26,4%. формування практичних природоохоронних умінь виділяє 11,7% опитаних.

Серед факторів, які на думку педагогів найбільше впливають на формування готовності до збереження природи та формування природодоцільної поведінки у дітей дошкільного віку, першочерговим закономірно визнають приклад батьків 100%. Про важливість вправляння у ігровій діяльності вказує 42%. 38% педагогів відзначають важливість власного бажання дитини. Значимість прикладу друзів та можливість участі у природоохоронних акціях разом з дорослими, вказали 29% та 25% опитаних відповідно. При здійсненні кількісного аналізу виявилась тенденція до заниженої оцінки власної ролі, власної діяльності, лише 30% вихователів вважають впливовим зміст дошкільної освіти.

Оцінюючи рівень сформованості природодоцільної поведінки своїх вихованців вихователі вказують що високий рівень має 6,4% дітей, 83% - середній, низький - 9%.

В процесі опитування виявлено, що екологічний компонент посідає значне місце в діяльності педагогів, хоча і відмічаються певні об'єктивні труднощі так використання екскурсій стримується складністю по створенню безпечних умов для перебування за межами закладу дошкільної освіти. Вихователі часто відчувають невпевненість у використанні таких засобів як метод проектів, освітня подорож, які нещодавно увійшли в практику дошкільної освіти. Утруднення виникають при

здійсненні самооцінки, це не дозволяє педагогу адекватно оцінити свою діяльність, відчувати впевненість і задоволення, що призводить до зниження ефективності.

Висновки. Проведене дослідження показало високий рівень екологічної спрямованості, розуміння значення екологічних проблем та значення екологічного виховання дітей дошкільного віку. І хоча мету своєї педагогічної діяльності в рамках екологічного виховання дошкільнят вихователі бачать у формуванні діяльнісної та поведінкової сфер, домінування словесних методів в освітньому процесі не дає досягти високого рівня ефективності в цей час.

Подальші дослідження можуть бути скеровані для пошуку та апробації нових засобів в системі професійного розвитку та удосконалення компетентності педагогів закладів дошкільної освіти в плані формування природооцільної поведінки та готовності до збереження природи вихованцями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бабюк, Т., Перепелюк І. Готовність вихователя до формування екологовоалеологічної поведінки старших дошкільників. Pedagogical Education: Theory and Practice : Collection of research papers / Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University; Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine [Editor-in-Chief Labunets V.M.]. – Issue 26 (1-2019). – Part 2. – Kamianets-Podilskyi, 2019. – 392 p.
2. Концепція екологічної освіти в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text> (дата звернення: 05.12.2020)
3. Пруцакова Ольга Леонідівна. Формування основ екологічної культури учнів 5-8 класів засобами дидактичної гри: Дис... канд. пед. наук: 13.00.07 / Інститут проблем виховання АПН України. - К., 2002. - 226 арк. : табл. - Бібліогр.: арк. 175-190.
4. Плохій З. П. Формування екологічно мотивованої діяльності дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2005; 7: 19-21.

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОСТІ УЧАСНОГО УРОКУ МИСТЕЦТВА

Теряєва Лариса Анатоліївна, викладачка
Циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу "Універсум"
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидатка педагогічних наук
Італьяно Моніка, студентка Фахового коледжу "Універсум"
Київського університету імені Бориса Грінченка

Анотація. Сучасна освіта потребує впровадження в навчальний процес інноваційних підходів, методів, форм і засобів навчання з використанням інформаційних і музичних комп'ютерних технологій. Проведений аналіз основних досліджень і публікацій з даної проблеми підтверджив позитивний вплив інноваційних технологій на мотивацію школярів та якість їх навчання.

Ключові слова: інновація; традиційні методи; педагогічні технології; інтегрований курс; мотивація; засоби навчання; музичні комп'ютерні технології; музичне мистецтво; ефективність уроку; сучасні інформаційні технології; електронні музичні інструменти; інтерактивні методи; мультимедійні презентації.